

Global Expertise. Local Solutions.
Sustainable Democracy.

انتخابات در افغانستان

شانزدهم حمل؛ روز انتخابات
ریاست جمهوری و شورا های ولایتی

پرسش و پاسخ های ضروری

آسیا و اروپا

بنیاد بین المللی نظام های انتخاباتی

1850 K Street, NW | Fifth Floor | Washington, DC 20006 | www.IFES.org

27 مارچ 2014

پرسش و پاسخ های ضروری

- 1 شهروندانی که در روز انتخابات می توانند رأی بدهند کی ها هستند؟
- 1 چه کسانی رأی داده می توانند؟
- 2 سیستم انتخابات افغانستان کدام است؟
- 2 آیا کرسی های برای زنان اختصاص داده شده است؟ برابری جنسیتی در لست نامزدان چی است؟
- 2 نهاد برگزار کننده انتخابات کدام است؟ صلاحیت های آن چی است؟
- 3 چگونه مقامات انتخاباتی تقرر می یابند؟
- 3 چارچوب حقوقی انتخابات چیست؟
- 4 معیوبین و معلولین چگونه می توانند رأی بدهند؟
- 4 چه تکنالوژی استفاده می گردد؟
- 5 شمارش و جدول بندی آراء در کجا اتفاق می افتد؟
- 5 چه زمانی نتایج رسمی انتخابات اعلان می گردد؟
- 5 چگونه اختلافات انتخاباتی حل و فصل می گردند؟
- 6 منابع

یاددهانی:

این پرسش و پاسخ های متداول بازتاب دهنده تصامیم دولت جمهوری اسلامی افغانستان است که به تاریخ 26 مارچ 2014 تهیه و ترتیب گردیده است. این سند به هیچ وجه بازتاب دهنده پالیسی های ایفیس و یا توصیه های فنی آن نیست.

شهروندانی که در روز انتخابات می توانند رأی بدهند کی ها هستند؟

شهروندان افغانستان برای رئیس جمهور جدید و اعضای شورای های ولایتی در 34 ولایت کشور رأی خواهند داد. انتظار می رود که انتخابات ریاست جمهوری پیش رو قرار نخستین انتقال دموکراتیک قدرت را در کشور رقم بزند. نامزدان انتخابات ریاست جمهوری در ورق ردی دهی اینان¹ اند:

- داکتر عبدالله عبدالله
- اشرف غنی احمدزی
- هدایت امین ارسلا
- قطب الدین هلال
- زلمی رسول
- عبدالرب رسول سیاف
- گل آغا شیرزی
- محمد داوود سلطان زوی

قیوم کرزی برادر بزرگتر رئیس جمهور فعلی حامدکرزی، به تاریخ 6 مارچ 2014 از ادامه مبارزات انتخاباتی خود به نفع زلمی رسول انصراف داد. همچنان وزیر دفاع پیشین عبدالرحیم وردک به تاریخ 16 مارچ از ادامه مبارزات انتخاباتی خود انصراف داد. سردار محمد نادر نعیم به تاریخ 26 مارچ به نفع زلمی رسول انصراف داد. نام های نامزدانی که از ادامه مبارزات انتخاباتی شان صرف نظر کردند، در ورق رأی دهی خواهد بود. هر یک از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری در تکت انتخاباتی که دارای دو معاون اول و دوم است به رقابت می پردازند.

برای انتخابات شورا های ولایتی هر رأی دهنده فقط می تواند یک رأی به نامزدی بدهد که در ولایتی که زنده گی می کند، نازم شده باشد. در مجموع 458 کرسی در شورا های ولایتی سراسر کشور وجود دارد که تعداد کرسی ها در شورا ها میان 9 تا 33 براساس نفوسی که در آن ولایت زنده گی می کند متغیر است.

لست رسمی نامزدان انتخابات شورا های ولایتی که از جانب کمیسیون مستقل انتخابات اعلان گردیده است، در مجموع 2173 نامزد را دارا می باشد که از آن جمله 308 تن آنها زنان اند. پس از اعلان لست نهایی نامزدان انتخابات شورا های ولایتی، کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی پس از بررسی تشخیص داد که 115 تن از نامزدان انتخابات شورا های ولایتی بیشتر براساس درجه تحصیل و سن معیار های نامزد شدن را تکمیل نکرده اند، لذا کمیسیون شکایات آنها را غیر واجد شرایط تشخیص داد.

چه کسانی رأی داده می توانند؟

تمام شهروندان افغانستان که 18 ساله یا بیشتر از آن در روز رأی دهی باشند و قبلاً منحصی رأی دهنده ثبت نام کرده باشند و "از حقوق شهروندی بنا بر حکم قانون یا محکمه باصلاحیت محروم نگردیده باشند" واجد شرایط رأی دهی هستند.

¹. اسامی نامزدان اینجا براساس الفبای انگلیسی نوشته شده است.

سیستم انتخابات افغانستان کدام است؟

رئیس جمهور افغانستان بر اساس سیستم انتخاباتی دو مرحله یی و براساس اکثریت مطلق آراء انتخاب می گردد. اگر هیچ کدام از نامزدان انتخابات ریاست جمهوری بیشتر از 50 درصد آراء را بدست آورده نتوانند، انتخابات به دور دوم می رود و در دور دوم تنها دو نامزدی که بیشترین آراء را در دور اول کسب کرده باشند به رقابت می پردازند.

اعضای شورا های ولایتی براساس سیستم انتخاباتی رأی واحد و غیر قابل انتقال (SNTV) انتخاب می گردند.² در این سیستم رأی دهنده گان تنها حق دادن یک رأی را به نامزد حوزه های رأی دهی متعدداکرسی دارند. سیستم رأی واحد و غیر قابل انتقال برای نامزدان مستقل بسیار ساده است تا آنها بتوانند کرسی های پارلمان را اشغال کنند. این سیستم در حالی که تعداد زیادی را برای نامزد شدن در انتخابات انگیزه می دهد، نقش احزاب سیاسی را پایین می آورد و معمولاً برای نامزدانی با آرای کم فرصت موفق شدن در انتخابات را فراهم می کند.

آیا کرسی های برای زنان اختصاص داده شده است؟ برابری جنسیتی در لست نامزدان چی است؟

براساس قانون انتخابات (2013) "حداقل 20 درصد از کرسی های هر شورای ولایتی برای زنان تخصیص داده شده است." این فیصدی نسبت به آنچه که در فرمان تقنینی انتخابات موجود بود 5 درصد کاهش را نشان می دهد.

در انتخابات ریاست جمهوری 2014 هیچ نامزد زن وجود ندارد. اما 3 کاندید معاون ریاست جمهوری زن وجود که در ترکیب تکت های انتخاباتی دکتر زلمی رسول، محمد داوود سلطان زوی و هدایت امین ارسال عضویت دارند.

برای انتخابات شورا های ولایتی از جمله 2731 نامزد 308 تن آنها زنان اند، با این حال احتمال دارد که تعدادی از زنان نامزدان در انتخابات شورای ولایتی از جانب کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی غیر واجد شرایط تشخیص داده شوند.

نهاد برگزار کننده انتخابات کدام است؟ صلاحیت های آن چی است؟

کمیسیون مستقل انتخابات نهاد مسؤل برای برگزاری انتخابات در افغانستان است. این نهاد مسؤلیت و صلاحیت انجام اعمال ذیل را براساس قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات که در سال 2013 به تصویب رسید³، دارد:

- برگزاری پروسه ثبت نام رأی دهنده گان
- نشر لست نهایی نامزدان و رأی دهنده گان
- تهیه تقویم انتخابات
- تهیه و تطبیق پلان عملیاتی انتخابات و بودجه آن
- استخدام و آموزش کارمندان انتخاباتی

² دفتر نماینده گی سازمان ملل متحد در افغانستان متوجه شده است که "سیستم انتخاباتی رأی واحد و غیر قابل انتقال" یک سیستم انتخاباتی غیر معمول است. زمانی این سیستم در انتخابات پارلمانی جاپان، کوریای جنوبی و تایوان استفاده می شد. امروزه این سیستم در وانواتوف جزایر پتکارین و اردن و همچنان برای انتخابات مجلس سنا در اندونیزیا و تایلند استفاده می شود. [یوناما، "مبادی اولیه سیستم رأی دهی رأی واحد و غیر قابل انتقال" <http://unama.unmissions.org/Portals/UNAMA/>]

³ جمهوری اسلامی افغانستان؛ "قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی" تصویب شده در 20 جولای 2013، ترجمه غیر رسمی انگلیسی: <http://iec.org.af/pdf/legalframework/law/>.law_structure_iec_duties_authorities_eng.pdf

- برگزاری کمپاین تعلیمات انتخاباتی و آگاهی عامه
 - صدور اعتبار نامه به ناظرین و مشاهدین ملی و بین المللی برای انتخابات
 - ایجاد مراکز ثبت نام رأی دهنده گان، مراکز رأی دهی، محلات رأی دهی و محلات شمارش آراء
 - راه اندازی انتخابات در روز انتخابات
 - اعلان نتایج ابتدایی انتخابات و همچنان اعلان نتایج نهایی انتخابات بر اساس فیصله کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی
- کمیسیون مستقل انتخابات در 34 ولایت افغانستان دارای دفاتر ولایتی می باشد، همچنان در سطح ولسوالی ها دارای هماهنگ کننده و کمیته های محلات رأی دهی می باشد.

چگونه مقامات انتخاباتی تقرر می یابند؟

پروژه جدید تقرر کارمندان انتخاباتی که بر اساس قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات که در سال 2013 تصویب شد؛ آغاز گردید⁴. این پروژه دارای شفافیت بیشتر در روند تقرر کارمندان انتخاباتی است. بر اساس چارچوب حقوقی جدید، کمیته گزینش فهرستی از نامزدان را برای رئیس جمهور پیشکش می کند، تا رئیس جمهور از میان آنها کارمندان انتخاباتی را مقرر نماید. کمیته گزینش از رئیس پارلمان، روسای دو کمیسیون مستقل⁵، قاضی القضاة و یک نماینده از نهاد های جامعه مدنی که تمرکز کاری شان بر انتخابات باشد. رئیس جمهور از میان فهرست پیشنهادی کمیته گزینش 9 نفر را که حداقل دو تن آنها زنان باشد به حیث اعضای کمیسیون مستقل انتخابات و 5 نفر را که حداقل یک تن آنها زن باشد به حیث اعضای کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی معرفی می کند.

اعضای کمیسیون ها برای 6 سال انتخاب می گردند و در اجراءات کاری خود دارای مصونیت قضایی می باشند. کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل شکایات انتخاباتی خود مسؤل استخدام و تقرر کارمندان دفاتر مرکزی و ولایتی شان می باشند. هر کدام از این کمیسیون ها دارای دبیرخانه می باشد که مسؤولیت امور حقوقی، مالی، اداری، آموزش، آگاهی عامه و کار های عملیاتی شان را دارا می باشند.

چارچوب حقوقی انتخابات چیست؟

انتخابات بر اساس دو قانون که یکی قانون انتخابات و دیگری قانون تشکیل و صلاحیت های انتخابات که در ماه جولای سال 2013 از جانب پارلمان تصویب گردید و به توشیح رئیس جمهور رسید، اداره و برگزار می گردد.⁶

قانون انتخابات در برگیرنده نکات ذیل است:

- صلاحیت و مسؤولیت ها برای رأی دهنده گان و ناظران
- صلاحیت و مسؤولیت ها برای نامزدان انتخابات ریاست جمهوری، شاروالی ها، اعضای شورای ملی، اعضای شورای های ولایتی، ولسوالی و شورای قریه
- حجم و ترکیب نهاد های قانونگذار که در وفق ذکر گردیدند

⁴ همانجا

⁵ به ویژه رئیس کمیسیون مستقل نظارت از تطبیق قانون اساسی و کمیسیون مستقل حقوق بشر

⁶ جمهوری اسلامی افغانستان؛ "قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی"

تصویب شده در 20 جولای 2013، ترجمه غیر رسمی انگلیسی: http://iec.org.af/pdf/legalframework/law/law_structure_iec_duties_authorities_eng.pdf

- سیستم انتخابات و تعیین حوزه های انتخاباتی برای انواع مختلف انتخابات
 - دستور العمل برای تخصیص کرسی ها به زنان
 - ایجاد چارچوب اساسی برای تهیه لست رأی دهنده گان، تقویم انتخابات و مبارزات انتخاباتی
 - صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات، کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی و کمیسیون رسانه ها
 - رهنمود ها برای شمارش آراء و نشر نتیجه نهایی و همچنان امنیت انتخابات، صداقت و حل اختلافات
- قانون تشکیل و صلاحیت ها نکات ذیل را در بر دارد:

- حدود صلاحیت ها، مسؤولیت ها و وظایف کمیسیون های مستقل انتخابات و رسیده گی به شکایات انتخاباتی
 - معیار ها و طرز العمل تقرر اعضای کمیسیون های مستقل انتخابات و رسیده گی به شکایات انتخاباتی
 - مصونیت از پیگرد قضایی و تعقیب عدلی در جریان اجرای وظیفه
 - طرز العمل ها برای تقرر کارمندان دبیرخانه این دو کمیسیون براساس طرز العمل های کمیسیون اصلاحات اداری
- این اولین بار است که در افغانستان انتخابات براساس چارچوب قانونی که از جانب نهاد تقنینی کشور به تصویب رسیده است، برگزار می شود نه فرمان رئیس جمهور. همچنان این بار اول است که انتخابات توسط کمیسیون های مستقل انتخابات و رسیده گی به شکایات انتخاباتی که هر دو نهاد های دایمی هستند و اهمیت ویژه ای را برای چرخه انتخابات قابل هستند، برگزار می گردد.

معیوبین و معلولین چگونه می توانند رأی بدهند؟

معیوبین و معلولین در افغانستان اجازه دارند که با کمک دوستان یا اعضای خانواده شان و یا هم رئیس محل رأی دهی رأی بدهند. به دلیل جلوگیری از تقلب تنها رئیس محل رأی دهی اجازه دارد که به آنها بخاطر رأی دادن کمک کند.

با آن که افغانستان کنوانسیون و پروتوکول حقوق افراد دارای معلولیت را امضا نموده است، اما اقدامات عملی بیشتر به منظور دسترسی معیوبین و معلولین به سهولت های انتخاباتی محدود است.⁷

چه تکنالوژی استفاده می گردد؟

کمیسیون مستقل انتخابات به همکاری سازمان ملل متحد سیستمی آن لاینی را برای برای شناسایی و تعقیب مواد حساس انتخاباتی ایجاد نموده است. اوراق رأی دهی بارکود زده شده اند و صندوق های که مواد انتخاباتی حساس در آنها انتقال می یابند به شیوه خاص مهر و موم می گردند تا مصونیت نتایج انتخابات در زمانی که اوراق رأی دهی به صورت فزینیکی از محلات رأی دهی به مراکز انتقال می یابند، تضمین شده باشد.

در مرکز ملی شمارش آراء نتایج به استفاده از نرم افزاری دسته بندی می گردند که اگر دو کارمند انتخاباتی عین نتیجه را دوبار رسانده باشند، نرم افزار آن را پیدا نموده و به صورت اتومات اصلاح می کند. همچنان این نرم افزار اطلاعات متناقض را نمی پذیرد.⁸ کمیسیون مستقل انتخابات مسؤولیت دارد تا نتایج شمارش آراء را پس از این که تأیید گردید، در وب سایت کمیسیون غرض دسترسی عامه می گذارد. کمیسیون های مستقل انتخابات و رسیده گی به شکایات انتخاباتی موظف اند تا تمام دستور العمل ها، طرز العمل ها، تصامیم و فیصله های خود را غرض دسترسی عامه در وب سایت های خود بگذارند.

⁷ انسیتیوت دموکراتیک ملی، "انتخابات ولسی جرگه 2010 در افغانستان" <http://www.ndi.org/files/Afghanistan-2010-election-observers-final-report.pdf>

⁸ ACE Electoral Knowledge Network. (n.d.) "Afghanistan: Results Management System." http://aceproject.org/ace-en/topics/vc/vcy/cvy_af.

شمارش و جدول بندی آراء در کجا اتفاق می افتد؟

پس از این که محلات رأی دهی در ختم روز انتخابات بسته شدند، شمارش آراء بدون معطلی در محل رأی دهی تحت نظر رئیس محل باید آغاز گردد. ناظرین و نماینده های نامزدان که دارای اعتبار نامه باشند، حق دارند که از پروسه شمارش، ثبت نتایج و تأمین امنیت اوراق رأی دهی و دیگر مواد حساس در صندوق های مخصوص نظارت کنند. اوراق رأی دهی در روز بعد از روز انتخابات از محلات رأی به مراکز ولایات باید انتقال بیابند، پروسه انتقال اوراق رأی در برخی مناطق به دلیل مشکلات ترانسپورتی احتمالاً چند روز را در بر بگیرد. فورم های نتایج از مراکز ولایات به مرکز ملی شمارش آراء در دفتر کمیسیون مستقل انتخابات جایی که نتایج در دیپابیس درج می گردند، بخش بندی شده و بررسی ها نیز در آنجا اتفاق می افتد، انتقال می یابند.⁹

چه زمانی نتایج رسمی انتخابات اعلان می گردد؟

بر اساس تقویم رسمی انتخابات که از جانب کمیسیون مستقل انتخابات نشر گردیده است، نتایج نهایی انتخابات باید به تاریخ 14 می 2014 بر اساس تصمیم کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی اعلان گردد. در صورتی که دور دوم انتخابات اتفاق بیفتد، دور دوم به تاریخ 28 می برگزار می گردد. برای دور دوم انتخابات کمیسیون مستقل انتخابات تقویم جداگانه را نشر می کند و در آن تاریخ اعلان نتایج نهایی را تذکر می دهد. نتایج نهایی انتخابات شورا های ولایتی قرار است به تاریخ 7 جون اعلان گردد.

چگونه اختلافات انتخاباتی حل و فصل می گردند؟

کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی مسؤلیت رسیده گی به تمام شکایات ها، به شمول شکایت در مورد لست ابتدایی نامزدان، مبارزات انتخاباتی و ادعای تقلب در روند رأی دهی و شمارش آراء می باشد. قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی این نهاد را منحیث یک نهاد دایمی که به وسیله 5 کمیشنر و دبیرخانه اداره می گردد، ایجاد نمود.¹⁰

34 دفتر ولایتی کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی صلاحیت دارند تا به شکایت ها و ادعای های مبنی بر تقلب در روند انتخابات ریده گی کنند. هر یک از این 34 دفتر ولایتی دارای دبیرخانه که شامل بخش های حقوقی، مالی، و اداری است می باشد تا روند اجراءات این دفاتر را کمک کنند و تسریع ببخشند. در حالات استثنای دفتر مرکزی کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی صلاحیت رسیده گی گرفتن تصمیم در مورد موضوعات مورد مناقشه را دارد. قانون حق درخواست برای رسیده گی به تصامیم دفاتر ولایتی کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی را برای دفتر مرکزی این کمیسیون محفوظ نگه داشته است.

شکایت ها در مورد روند شمارش آراء می تواند 48 ساعت پس از روز رأی دهی به کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی ارایه شود.^{11، 12} شکایات به صورت رسمی در فورم درج شکایات ثبت می شوند، که می تواند در دفاتر ولایتی و یا دفتر مرکزی کمیسیون رسیده گی به شکایات اتفاق بیفتد و در روز رأی دهی در محلات رأی دهی نیز امکان دارد که شکایات درج شود. هر کسی که دارای صلاحیت کامل حقوق باشد می تواند شکایت خود را به صورت مستقیم و یا توسط نماینده باصلاحیت خود درج کند.

⁹ ACE Electoral Knowledge Network. "Afghanistan: Results Management System." http://aceproject.org/ace-en/topics/vc/vcy/cvy_af.

¹⁰ جمهوری اسلامی افغانستان؛ "قانون تشکیل و صلاحیت های کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی" تصویب شده در 20 جولای 2013، ترجمه غیر رسمی انگلیسی: http://iec.org.af/pdf/legalframework/law/law_structure_iec_duties_authorities_eng.pdf

¹¹ کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی، "دستور العمل تشکیل پروند و صدور حکم در مورد چالش ها و شکایات" (تائید شده در فیروزی 2014)

¹² کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی در دستور العمل درج شکایات تاریخ نهایی برای درج شکایات در دوره مبارزات انتخاباتی را تعیین نکرده است.

دبیرتمنت حقوقی کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی با داشتن صلاحیت حقوقی اولیه شکایت را تسلیم می شود، آن را ثبت می کند، بخش بندی می نماید و تحقیق ابتدایی را در مورد شکایت آغاز می کند، که بعداً این پروسه توسط یک حقوقدان مجرب قبل از این که در مورد به اعضای کمیسیون پیشنهادات ارایه شود، پیگیری می شود. شکایات بر اساس اهمیت شان اولویت بندی می شوند و بعداً از جانب دفاتر ولایتی یا دفتر مرکزی کمیسیون شکایات مورد ارزیابی و بررسی قرار می گیرند. تصامیم بر اساس رأی اکثریت اعضای حاضر کمیسیون اتخاذ می گردند و در صورتی که آراء مساوی باشند، نظر رئیس کمیسیون شکایات انتخاباتی تعیین کننده است.

بر اساس قانون جدید 2013 تشکیل و صلاحیت¹³ و همچنان طرز العمل های کمیسیون های مستقل انتخابات و رسیده گی به شکایات انتخاباتی جلسات رسیده گی به شکایات انتخاباتی باید علنی باشد. خبرنگاران، نماینده های نامزدان، ناظرین و مشاهدین ملی و بین المللی و نماینده های جامعه مدنی حق دارند که از جریان جلسات آنها نظارت کنند. تصامیم کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی آن گونه که در قانون انتخابات 2013 آمده است "نهایی و قابل تطبیق" می باشند. همچنان قانون تشکیل و صلاحیت 2013 تصریح می دارد: "اعلان نتایج نهایی انتخابات بر اساس تصمیم کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی باید صورت گیرد."

قانون انتخابات برای کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی زمانی مشخصی را غرض گرفتن تصمیم معین نموده است. دفاتر ولایتی کمیسیون رسیده گی به شکایات انتخاباتی ده روز و دفتر مرکزی یک ماه وقت برای رسیده گی به شکایات و گرفتن تصمیم در مورد دارند.

منابع

- www.iec.org.af کمیسیون مستقل انتخابات افغانستان
- www.iecc.org.af کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی
- ElectionGuide.org: Islamic Republic of Afghanistan, Election for President ([English](#))
- www.ifes.org
- آیفس دو برنامه تکمیل کننده را در افغانستان آغاز نموده است.
<http://www.ifes.org/Content/Publications/Articles/2014/IFES-Begins-Two-New-Complementary-Programs-in-Afghanistan.aspx>
- آیفس افغانستان، جزوه آموزشی برای دادخواهان حقوق زن در افغانستان،
http://www.ifes.org/~media/Files/Publications/Books/2011/Afghan_Handbook.pdf

¹³. دولت جمهوری اسلامی افغانستان، "قانون تشکیل و صلاحیت کمیسیون مستقل انتخابات و کمیسیون مستقل رسیده گی به شکایات انتخاباتی"